

Nieuwsbrief Trustkantoren

1 februari 2021

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEM

Onderzoek naar het integriteitsbeleid van trustkantoren

In 2020 is DNB een onderzoek gestart naar het integriteitsbeleid van een aantal trustkantoren om een beter beeld te krijgen van de waarborgen die de onderzochte trustkantoren hanteren voor een integere en beheerste bedrijfsuitoefening.

Het onderzoek richtte zich op drie kernelementen van het integriteitsbeleid: de Systematische Integriteitsrisicoanalyse (hierna: SIRA), de compliancefunctie en de auditfunctie. Het onderzoek bestond uit een analyse en beoordeling van relevante (beleids)stukken die door de 21 geselecteerde trustkantoren zijn aangeleverd. In dit onderzoek heeft DNB geen onderzoek gedaan naar de werking van het integriteitsbeleid.

Uit het onderzoek komt naar voren dat bij twaalf onderzochte trustkantoren in de (beleids)stukken op dit moment de integriteitsrisico's in overwegende mate op voldoende wijze geanalyseerd worden en dat hun compliance- en auditfunctie in overwegende mate voldoende gepositioneerd zijn om invulling te geven aan hun (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden. Bij de overige negen trustkantoren heeft DNB op meerdere onderdelen van het integriteitsbeleid (ernstige) tekortkomingen geconstateerd. De kans bestaat dat DNB een vervolgonderzoek zal instellen naar de trustkantoren waar meerdere (ernstige) tekortkomingen zijn geconstateerd.

Hieronder volgt een overzicht van enkele aandachtspunten ten aanzien van de SIRA en de compliance- en auditfunctie.

SIRA

De SIRA is een belangrijk onderdeel van de integere en beheerste bedrijfsvoering van een trustkantoor. Uit de SIRA dient te blijken of, en zo ja, welke integriteitsrisico's binnen de risk appetite vallen en/of beheersmaatregelen nodig zijn om de risico's te vermijden of te verkleinen.

Uit het onderzoek kwamen onder meer de volgende drie aandachtspunten naar voren:

- Een goede SIRA bevat een organisatieschets, waaruit een cijfermatig overzicht van cliënten, producten en leveringskanalen zou moeten blijken. DNB signaleert dat in meerdere onderzochte SIRA's een cijfermatige verdeling van bijvoorbeeld het aantal klanten over het type dienstverlening, een overzicht van de landen waar activiteiten of transacties plaatsvinden, een verdeling van cliënten of doelvennootschappen over

risicocategorieën, inzicht in de aanwezigheid van Politically Exposed Persons (PEP's) en/of de complexiteit van klantstructuren ontbreekt.

- In de SIRA bekijkt het trustkantoor per brutorisico welke beheersingsmaatregelen het heeft getroffen en in hoeverre deze maatregelen effectief zijn. DNB constateert dat bij de onderzochte trustkantoren niet altijd duidelijk naar voren komt hoe het trustkantoor heeft bepaald in hoeverre een beheersingsmaatregel effectief is. Ook is niet altijd verifieerbaar of de praktische uitwerking van de beheersmaatregel aansluit bij de toegekende score.
- Aan de hand van de brutorisico's en de beoordeling van de beheersingsmaatregel(en) komt een trustkantoor tot een overzicht van nettorisico's. Vervolgens bepaalt het trustkantoor of de nettorisico's binnen de risk appetite van het trustkantoor vallen. DNB signaleert dat in meerdere onderzochte SIRA's een concrete koppeling tussen het nettorisico en de risk appetite mist dan wel dat een motivering ontbreekt waarom een bepaald risico acceptabel is en binnen de risk appetite valt.

Voor meer informatie over de SIRA, verwijst DNB naar de [good practices "De Integriteitsrisiconalyse – meer waar dat moet, minder waar dat kan"](#).

Compliance- en auditfunctie

Een effectieve compliance- en auditfunctie is van vitaal belang voor een integere en beheerste bedrijfsvoering van trustkantoren. Uit het onderzoek is gebleken dat de inrichting van de compliance- en auditfunctie bij meerdere van de onderzochte trustkantoren ruimte laat voor verbetering. Hieronder worden de belangrijkste aandachtspunten toegelicht.

De compliancefunctie van trustkantoren moet voldoen aan de eisen van het Besluit toezicht trustkantoren 2018. DNB constateert dat een aantal verplichte onderdelen niet of onvoldoende in beleid of procedures van de onderzochte trustkantoren verwerkt zijn. DNB signaleert de volgende aandachtspunten:

- De compliancefunctie moet jaarlijks een risico-gebaseerd werkprogramma opstellen. De risico-gebaseerde insteek komt bij de onderzochte kantoren niet altijd duidelijk in het werkprogramma naar voren, bijvoorbeeld omdat een inventarisatie van de voornaamste (compliance)risico's ontbreekt.
- Het werkprogramma van de compliancefunctie moet minimaal voorzien in zeven elementen, waaronder toezicht op de naleving van het procedurehandboek en het adviseren over de wijze waarop het trustkantoor aan (toekomstige) regelgeving kan voldoen. DNB signaleert dat de trustkantoren deze minimumeisen nadrukkelijker kunnen benoemen in het complianciewerkprogramma.

- Meerdere van de onderzochte trustkantoren konden de beschikbare capaciteit van de compliancefunctie niet goed onderbouwen. DNB vraagt aandacht voor een gedegen onderbouwing van de capaciteit van de compliancefunctie, waarbij trustkantoren de capaciteit aantoonbaar afstemmen op het aantal cliënten van het trustkantoor, de aard van zijn activiteiten en de daaraan verbonden integriteitrisico's.

Een auditfunctie moet waarborgen dat het trustkantoor periodiek controleert of de organisatie-inrichting en de processen, procedures en maatregelen van het trustkantoor effectief zijn. DNB signaleert bij de onderzochte trustkantoren dat de inrichting van de auditfunctie op onderdelen beter kan:

- In de meeste audits wordt de effectiviteit van de organisatie-inrichting, de effectiviteit van procedures en maatregelen en de effectiviteit van de compliancefunctie beoordeeld. Niet altijd is een algemene conclusie van de auditor aanwezig of is deze algemene conclusie te relateren aan de beoordeling van de individuele auditonderdelen.
- Trustkantoren moeten minimaal jaarlijks een audit uitvoeren. In veel auditrapporten ontbreekt een koppeling met de bevindingen uit voorgaande audits. De effectiviteit van de auditfunctie kan versterkt worden door ook aandacht te schenken aan de mate waarin bevindingen uit voorgaande audits door het trustkantoor opgevolgd zijn.

Voor meer informatie over een effectieve inrichting van de auditfunctie, verwijst DNB naar de [Q&A – Inrichting audit functie](#).

Resultaten themaonderzoek fiscale integriteit 2020

Uit DNB onderzoek blijkt dat trustkantoren de risico's om betrokken te raken bij belastingontduiking en agressieve belastingplanning als vorm van belastingontwijking nog steeds niet voldoende beheersen. De onderzoeken in 2020 laten ten opzichte van voorgaande jaren onvoldoende aantoonbare verbeteringen zien.

Tijd voor actie

Het wordt tijd om het tempo te versnellen. De aandacht voor fiscale integriteitrisico's is niet nieuw, zoals soms wordt gedacht. Vooral de publicatie van de Panama Papers in 2016 heeft de aandacht voor dit onderwerp in een stroomversnelling gebracht. DNB verwacht dan ook dat het beheersen van fiscale integriteitrisico's op de bestuursagenda staat bij alle trustkantoren en dat trustkantoren actief invulling gaan geven aan dit thema. Dit vraagt om actie door trustkantoren. Trustkantoren moeten zelf onderzoek doen naar fiscale

integriteitrisico's bij hun cliënten om de risico's betrokken te raken bij het faciliteren van witwassen als grondslag voor belastingontduiking en agressieve vormen van belastingontwijking zoveel als mogelijk te beperken.

Trustkantoren moeten een structurele invulling geven aan toereikende opleidingen en trainingen, zodat alle medewerkers hun fiscale kennis blijvend kunnen vergroten. Van belang is dat medewerkers ook de juiste betekenis geven aan de resultaten van het cliëntenonderzoek. Dat houdt niet op bij het in kaart brengen van een complexe structuur, maar houdt ook en vooral in het doorgronden daarvan.

Ook in de komende jaren blijft DNB nadrukkelijk aandacht houden voor dit onderwerp.

Resultaten

Uit de in 2020 uitgevoerde onderzoeken is het volgende beeld naar voren gekomen:

- De geformuleerde risicobereidheid en het beleid worden onvoldoende gehanteerd als basis voor de beheersing van fiscale integriteitrisico's. In de geformuleerde risicobereidheid ontbreekt een duidelijke definitie van fiscale integriteitrisico's waarmee ook een heldere doorvertaling naar werkbare begrippen in procedures en maatregelen ontbreekt.
- Bij het uitvoeren van een systematische integriteitrisicoanalyse, de SIRA, ontbreken (gedetailleerde) scenario's om duidelijk in beeld te brengen op welke manieren het risico op betrokkenheid bij belastingontduiking en agressieve vormen van belastingontwijking zich binnen de instelling kan manifesteren.
- Het cliëntenonderzoek naar fiscale integriteitrisico's wordt onvoldoende uitgevoerd en vastgelegd. Er is onvoldoende inzicht in de fiscale aspecten van de gehele structuur en van de Nederlandse doelvennootschap in de structuur. Hierdoor ontbreekt een goede fiscale integriteitrisicoanalyse, waardoor de beheersing en een voortdurende controle op de zakelijke relatie veelal onvoldoende is. Dit vertaalt zich ook door in transactieprofielen die niet actueel, volledig en specifiek zijn.

Beleidsregel

Trustkantoren zijn bekend met de in januari 2020 door DNB gepubliceerde Beleidsregel maatschappelijke betamelijkheid trustkantoren. DNB constateert dat trustkantoren fiscale integriteit als een belangrijk onderwerp zien dat voor hen maatschappelijke betamelijkheid definieert. Dat is een goede ontwikkeling, want hiermee ziet DNB dat trustkantoren invulling geven aan het inregelen van hun beleid om maatschappelijk onbetamelijk handelen te voorkomen. De implementatie in de praktijk kan echter nog sneller.

UBO-reputatietoets

Op 15 oktober 2020 is de Herstelwet financiële markten 2020 in werking getreden. In deze wet is onder meer bepaald dat de 'ultimate beneficial owner' (UBO of uiteindelijk belanghebbende) van trustkantoren "gelet op zijn reputatie, geschikt dient te zijn en dat zijn betrouwbaarheid buiten twijfel dient te staan."

Deze zogenoemde UBO-reputatietoets geldt vanaf 1 mei 2021 voor nieuwe UBO's. Voor 'zittende' UBO's geldt dat zij volgens het overgangsrecht worden geacht te voldoen aan de reputatietoets. Een trustkantoor hoeft dus voor een reeds zittende UBO geen aanvraag te doen voor een UBO-reputatietoets. Het is de verantwoordelijkheid van het trustkantoor om er voor zorg te dragen dat vanaf 1 mei 2021 nieuwe UBO's op reputatie zijn getoetst.

Definitie UBO en inhoud UBO-reputatietoets

Ten behoeve van de uitvoering van de UBO-reputatietoets geldt de definitie van UBO zoals neergelegd in artikel 10a, lid 1 Wwft: "de natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigenaar is van of zeggenschap heeft over een vennootschap of andere juridische entiteit." Het gaat om natuurlijke personen die direct of indirect meer dan 25% van de aandelen, van de stemrechten of het eigendomsbelang houden in de vennootschap. Indien geen sprake is van een UBO zoals hiervoor beschreven, worden de natuurlijke personen met feitelijke zeggenschap als UBO aangemerkt. Als ook daar geen sprake van is èn er geen gronden voor verdenking bestaan, worden de natuurlijke personen die behoren tot het hoger leidinggevend personeel als UBO aangemerkt (de zogenaamde pseudo-UBO).

De UBO-reputatietoets wordt in beginsel eenmalig uitgevoerd en bevat twee elementen: 1) betrouwbaarheid en 2) geschiktheid. De beoordeling van de betrouwbaarheid van een UBO sluit aan bij de huidige betrouwbaarheidseisen zoals die gelden voor (mede)beleidsbepalers. Voor de beoordeling van de geschiktheid, gelet op zijn reputatie, geldt dat de UBO voldoende bekwaam dient te zijn als UBO en dat hij/zij bekwaam dient te zijn op het gebied van de beoogde activiteiten van de betreffende instelling. De mate van invloed die de UBO kan uitoefenen, is bepalend: hoe groter de invloed, hoe strenger de eisen van bekwaamheid. Bij het beoordelen van de bekwaamheid wordt gekeken naar eerdere ervaringen als UBO van andere instellingen, het investeringsverleden van de kandidaat en het CV. Ook eventuele mediaberichtgeving over de UBO wordt meegenomen in de beoordeling. Indien een houder van een gekwalificeerd belang in het trustkantoor tevens UBO is dan wordt de betrouwbaarheidstoets voor de gekwalificeerde houder meegenomen in de UBO-reputatietoets.

Toetsingsproces

Een verzoek tot reputatietoetsing voor een nieuwe UBO doet u door een aanvraagformulier volledig in te vullen en de benodigde gegevens voor een aanvraag te uploaden en het geheel in te dienen via het Digitaal Loket Toezicht. We zullen u nader berichten wanneer het voor de UBO-reputatietoets bestemde aanvraagformulier in het Digitaal Loket beschikbaar is. Uiterlijk binnen de geldende wettelijke termijn bericht DNB over de uitkomst van de toetsing.

Controleer zelf uw organisatiegegevens in DLT-organisatiegegevens

De meeste financiële ondernemingen doen het al; zij passen hun organisatiegegevens zelf aan in het Digitaal Loket Toezicht (DLT). Wij kunnen efficiënter toezicht houden als uw gegevens juist zijn.

U kunt ons daarbij helpen. Controleer DLT regelmatig en houd uw gegevens up-to-date. Bijvoorbeeld bij het aftreden van een bestuurder of rvt-lid; voer dan zelf tijdig de definitieve einddatum in. Of pas de namen en contactgegevens van de compliance-officer en contactpersoon aan, zodat we de juiste personen kunnen benaderen. Sommige gegevens kunt u zelf niet wijzigen, die geeft u door via de Feedbackknop in het aan DLT organisatiegegevens, zodat wij die voor u aanpassen.

Aangepaste toezichtaanpak van DNB

Vanaf 1 januari 2021 is DNB toezicht gaan houden volgens een geactualiseerde toezicht methodologie. Graag vertellen wij u over de uitgangspunten van deze methodologie.

Belangrijk in de Actualisatie Toezicht Methodologie (ATM) is de risicotolerantie van het toezicht. Het uitgangspunt is dat een stabiel en betrouwbaar financieel stelsel gebaat is bij het vertrouwen van het publiek in financiële en andere instellingen om hun verplichtingen na te komen en integer te handelen. Verder benadrukken wij dat het doel van toezicht is om het risico op en de impact van een falende instelling te beperken en niet om dit te allen tijden te voorkomen. Wij willen onze beschikbare capaciteit daar inzetten waar de grootste integriteitsrisico's worden gesignaleerd.

De intensiteit van het toezicht neemt toe naarmate de negatieve impact van deze risico's op het vertrouwen groter wordt. Met deze risicogebaseerde aanpak beogen wij onze capaciteit zo effectief en doelmatig mogelijk in te zetten.

Digitaal en uniform

Daarnaast willen we met de geactualiseerde methodologie meer datagedreven werken. Ook willen we meer uniformiteit creëren in het toezicht tussen de sectoren. Om deze uniformiteit te faciliteren zetten we komend jaar al werkend steeds meer in op digitalisering van toezichtprocessen.

Wat merkt u hiervan?

Met ATM beogen we sneller in te spelen op ontwikkelingen in het risicoprofiel van uw instelling. Omdat de data die we krijgen in de rapportages in de nieuwe toezichtaanpak veel belangrijker wordt, zullen we extra goed letten op de kwaliteit van de aangeleverde data.

Meer informatie

Wilt u meer weten over de nieuwe aanpak? Download dan [de brochure](#) op onze website.

Publicatie Leidraad Wwft en Sw

De Leidraad "Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en Sanctiewet (Sw)" van DNB is aangepast naar aanleiding van de wetwijzigingen die dit jaar in werking zijn getreden.

Een deel van deze wetwijzigingen is bedoeld om de laatste wijzigingen van de anti-witwas richtlijn te implementeren. De Leidraad Wwft en Sw van december 2020 vervangt de versie van december 2019, die geheel komt te vervallen.

De Leidraad Wwft en Sw [is hier te raadplegen](#). De Engelse versie van de Leidraad komt eind januari beschikbaar.